

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ-ΝΕΑΣ
ΧΑΛΚΗΔΟΝΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ημερομηνία : 17/1/2024
Αρ. πρωτοκόλλου : 1713

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 464 & Αγ. Αναργύρων
143 43 Νέα Χαλκηδόνα
Πληροφορίες : Ηλέκτρα Μπαμπάκου
Τηλ. : 210 25 89 917 εσ. 204
e-mail : ibabakou@dimosfx.gr

Προς : **Τον κ. Πρόεδρο του
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
Δ.Ν.Φ.Ν.Χ.**

**Θέμα : Έισηγηση για λήψη απόφασης για τον χαρακτηρισμό ως διατηρητέου
του εργοστασίου 'Μπριτάννια'**

Σχετ. :

Κύριε Πρόεδρε,

Παρακαλούμε όπως σε πρώτη προσεχή συνεδρίαση του Δ.Σ, να εισάγετε για λήψη σχετικής απόφασης, το θέμα που **αφορά τον χαρακτηρισμό ως διατηρητέου του εργοστασίου 'Μπριτάννια'**.

Για την ενημέρωση του Δημοτικού Συμβουλίου σας γνωρίζουμε τα εξής :

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η βιομηχανία 'Μπριτάννια' ιδρύθηκε το 1931, με την επωνυμία "Α.Ε. BRITANNIA Αγγλική Εριουργία εν Ελλάδι". Ήταν μία σύμπραξη της Εμπορικής Εταιρείας Crosland Moor & Co L.M.D με έδρα στο Μάντσεστερ της Αγγλίας, του Κ. Ναθαναήλ και της Εταιρείας «Γιαννούτσικος-Πετσιάβας» με αντικείμενο την κατασκευή μάλλινων υφασμάτων κασμηριών. Επικεφαλής της ήταν ο Σολομών Ι. Αχλαδέφ ο οποίος είχε σπουδάσει στην Κρατική Αγγλική Υφαντουργική Σχολή.

Για την εποχή της ήταν πρωτοποριακή. Οι προδιαγραφές των εγκαταστάσεων, του εξοπλισμού και κυρίως η ποιότητα των υφασμάτων και των ρούχων που παρήγαγε ήταν υψηλότερες. Τα μηχανήματα του υφαντουργείου (250 ιστοί), του βαφείου, του πλυντηρίου και του φινιριστήριου προέρχονταν από αγγλικούς οίκους.

Μάλιστα, η απόδοσή τους απογειωνόταν ακόμη περισσότερο από την τακτική συντήρηση, την καθαριότητα και τον εξαιρετικό φωτισμό εντός του εργοστασίου που επέτρεπε στους εργαζόμενους να τα χειρίζονται με άνεση και προσοχή.

Η εταιρεία όμως, διακρινόταν και για τις συνθήκες εργασίας των υπαλλήλων της. Το εργατικό δυναμικό της 'Μπριτάννια' ήταν 300 περίπου άτομα, εκ των οποίων η πλειονότητα

ήταν πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία που είχαν εγκατασταθεί στις γύρω περιοχές. Καθώς ο χειρισμός των κλωστών και των υφασμάτων απαιτούσε ειδικό χειρισμό και προσεκτικές κινήσεις, πάνω από το 60% του προσωπικού ήταν γυναίκες.

Το 1938 το Υπουργείο Εργασίας απένειμε στην επιχείρηση τιμητικό μετάλλιο, αφού το εργοστάσιό της συγκαταλέχθηκε ανάμεσα σε εκείνα που *"παρουσίασαν την καλύτερη οργάνωση υγιεινής, ψυχαγωγίας και εν γένει μέτρων προστασίας των εις αυτά εργαζομένων"*.

Δύο χρόνια αργότερα, στο ξεκίνημα των σκληρών χρόνων της Κατοχής, οι εργαζόμενοι της 'Μπριτάννια' συμμετείχαν στην ενίσχυση των οργανώσεων "Φανέλα του Στρατιώτη" και "Κάλτσα του Στρατιώτη", προσφέροντας ρουχισμό στους άντρες που πολεμούσαν στο μέτωπο.

Μεταπολεμικά, η βιομηχανία συνέχιζε να γνωρίζει άνθιση, με τις εξαγωγές της να αυξάνονται ραγδαία. Τα κασμίρια 'Μπριτάννια' μέσα σε λίγα χρόνια έγιναν τα πιο φημισμένα στην Ελλάδα, ενώ μεταγενέστερα η φήμη τους εξαπλώθηκε και εκτός συνόρων.

Η σταδιακή πτώση ήρθε όταν η ελληνική αγορά άρχισε να κάνει εισαγωγές. Παρά την άριστη ποιότητα των υφασμάτων της 'Μπριτάννια', αρκετές επιχειρήσεις ανακάλυψαν φθηνότερους προμηθευτές από το εξωτερικό. Έτσι, η παραγωγή αναπόφευκτα έπεσε και το προσωπικό άρχισε να μειώνεται.

Αδυνατώντας να αντιμετωπίσει τις ανεξέλεγκτες εισαγωγές δίχως να ρίξει δραματικά την ποιότητα, η 'Μπριτάννια' έδειχνε ότι δεν ήταν σε θέση να επιβιώσει στη νέα εποχή της γρήγορης και φθηνής μόδας. Έτσι, ΤΟ 2007, λίγα χρόνια προτού συμπληρώσει 80 χρόνια λειτουργίας, το εργοστάσιο έκλεισε οριστικά.

Η σημερινή εικόνα της πρώην 'Μπριτάννια' δε θυμίζει σε τίποτα την αίγλη του παρελθόντος. Ένα εγκαταλελειμμένο κτίριο αφημένο στην τύχη του, κρυμμένο μέσα σε πυκνά χόρτα και ακλάδευτα δέντρα.

Το εσωτερικό του, "ληηλατημένο" πλέον, κυριαρχείται από γκράφιτι, ενώ η οροφή είναι ετοιμόρροπη. Το μόνο που στέκει αγέρωχο είναι το πανύψηλο φουγάρο στην αυλή και η επιγραφή 'Μπριτάννια' στην κορυφή του κτιρίου.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Το εργοστάσιο της βιομηχανίας υφασμάτων, χτίστηκε στις όχθες του Ποδονίφτη στα νοτιοανατολικά όρια της Ν. Φιλαδέλφειας από τον εργολήπτη μηχανικό Ν. Γαβαλά, υπό την εποπτεία του καθηγητή του Πολυτεχνείου Αχ. Καρρά.

Το οικόπεδο έχει, κατά τον προγενέστερο τίτλο κτήσεως, έκτασης 11.034,49 τ.μ. ενώ κατόπιν ρυμοτομήσεων, τακτοποιήσεων, καθορισμού οριογραμμών ρέματος κλπ, το απομένον οικόπεδο έχει τελική επιφάνεια 6.980,31 τ.μ., το οποίο βρίσκεται επί της οδού Λυκούργου, στα όρια του δήμου με τον Δήμο Νέας Ιωνίας, εντός του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου, στο ΟΤ 461, και είναι άρτιο και οικοδομήσιμο.

Επί του οικοπέδου υφίσταται, σύμφωνα με τον αρχικό τίτλο κτήσεως, ένα βιομηχανοστάσιο, το οποίο αποτελείται από το κυρίως ισόγειο βιομηχανικό κτίριο, επιφάνειας 4.800 τ.μ., μετά των υπογείων χώρων του, επιφάνειας 1.200 τ.μ. Επίσης υφίσταται ένα μηχανουργείο (μονώροφο παλιό κτίσμα), 430 τ.μ., ένα κτίριο λεβητοστασίου 110 τ.μ., ένα ισόγειο κτίριο πρατηρίου, 30 τ.μ. και ένα φυλάκιο (οικίσκος φύλακα), 50 τ.μ. Έτσι, η συνολική επιφάνεια των κτισμάτων φτάνει τις 6.620 τ.μ.

Το κτίριο αποτελείται από έναν μεγάλο κύριο χώρο με δυο μικρά κατ' επέκταση τμήματα ισογείου, ένα τμήμα Α' ορόφου και τμήματα υπογείου. Στο υπόγειο και στον όροφο υπήρχαν βοηθητικοί χώροι και στο ισόγειο ήταν οι χώροι παραγωγής του πρώην εργοστασίου. Όλες οι επιφάνειες είναι ενιαίες, μεγάλου μεγέθους, ιδιαίτερα αυτές του ισογείου.

Ο χώρος καθορίζεται από τις παράλληλες συστοιχίες των κολωνών από οπλισμένο σκυρόδεμα με οριζόντια και κεκλιμένα δοκάρια που διαμορφώνουν τα κεκλιμένα τμήματα της στέγης με πολλούς φεγγίτες. Σε κάποια σημεία υπάρχουν εσωτερικές τοιχοποιίες οι οποίες διαμορφώνουν επιμέρους χώρους.

Με βάση το ΦΕΚ 738Δ/14-7-2003 εγκρίθηκε η πολεοδομική μελέτη και η ένταξη του ακινήτου της 'Μπριτάννια' στο ρυμοτομικό σχέδιο, ενώ καθορίστηκαν οι χρήσεις γης και οι όροι δόμησης.

Ακριβώς απέναντι από το εργοστάσιο της 'Μπριτάννια', εγκαταστάθηκε το 1935, το εργοστάσιο 'Βαμβακουργίας Φιλαδέλφειας' ('Τεγόπουλου') που ξεκίνησε, με την επωνυμία 'Α.Ε. Ελληνικά Κλωστήρια Υιών Τεγόπουλου'. Τα δύο αυτά βιομηχανικά κτίρια, είναι σημαντικά δείγματα βιομηχανικής κληρονομιάς της περιοχής, και αποτελούν κομμάτι της πολιτιστικής μας παρακαταθήκης, που συνδέεται άμεσα και ζωντανά με την γενιά των γονιών και των παππούδων μας.

Η διατήρηση των ιστορικών αυτών κελύφων, στα όρια του χαρακτηρισμένου Προσφυγικού οικισμού, και η δυνατότητα επανάχρησής τους, προσδιορίζει την ταυτότητα της πόλης και υπογραμμίζει τον προσφυγικό χαρακτήρα της περιοχής μας, καθώς οι βιοτεχνίες αυτές απασχολούσαν κατά κόρον πρόσφυγες που κατοικούσαν στην περιοχή.

Επιπλέον, η ανάδειξη αυτής της κληρονομιάς και η αξιοποίησή της με πρωτότυπους τρόπους, διατηρεί την ιστορική μνήμη και την πολιτιστική κληρονομιά, δημιουργώντας ταυτόχρονα μια προοπτική ανάπτυξης για την περιοχή.

Εν κατακλείδι, όπως αναφέρει η αρχαιολόγος Όλγα Βογιατζόγλου, σε ημερίδα για την αρχιτεκτονική κληρονομιά της πόλης μας, που διεξήχθη στις 15 Οκτωβρίου 2008, μετά από πρωτοβουλία του Δήμου:

‘Τα δύο αυτά Συγκροτήματα παρουσιάζουν συγκριτικά πλεονεκτήματα που δεν τα βρίσκει πλέον κανείς στην Αθήνα. Η τύχη τα διατήρησε σε ένα αλώβητο φυσικό περιβάλλον, δίπλα στον Ποδονίφτη, στο ίδιο εκείνο περιβάλλον που τα τοποθέτησε ο ανθρωπίνος παράγοντας με στόχο την εκμετάλλευση του υγρού στοιχείου, του τόσο απαραίτητου στην Κλωστοϋφαντουργία.

Η οποιαδήποτε λοιπόν πρόταση για αναγνώριση, ανάδειξη και διατήρηση της βιομηχανικής κληρονομιάς της Νέας Φιλαδέλφειας δεν είναι δυνατόν να μην περιλαμβάνει και την ταυτόχρονη εξυγίανση και ανάδειξη του παρακείμενου ρέματος με την οργιώδη βλάστηση.’

Μετά την από 30.09.2010 εισήγηση της Διεύθυνσης Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς και την κατά πλειοψηφία γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων, με αριθμό Πρακτικού 28/10.11.2011, εκδόθηκαν οι αποφάσεις του ΥΠΠΟ με αριθμ. ΥΠΠΟΤ/ΔΝΣΑΚ/5828/89 & ΥΠΠΟΤ/ΔΝΣΑΚ/115219/2038, σύμφωνα με τις οποίες χαρακτηρίζονται ως μνημεία, (1) το κέλυφος του κυρίως κτηρίου, η καμινάδα και το λεβητοστάσιο του πρώην εργοστασίου «Βαμβακουργία» και (2) η καμινάδα του πρώην εργοστασίου ‘Μπριτάννια’.

Κατόπιν των ανωτέρω αναλυτικά εκτεθέντων,

εισηγούμαστε

την διατήρηση των κτισμάτων της ‘Μπριτάννια’ με σκοπό την ανάδειξη, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, του ιστορικού παρελθόντος μέσα στο ίδιο του το φυσικό περιβάλλον, στην καρδιά μιας σύγχρονης και συνάμα ιστορικής πόλης.

Εσωτερική διανομή :

1. Γραφείο Δημάρχου
2. Γενικός Γραμματέας
3. Αντιδήμαρχος Τεχνικών Υπηρεσιών
4. Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών Δ.Ν.Φ.Ν.Χ.

**Η Αντιδήμαρχος ΤΥ
Ν.Φ.Ν.Χ.**

Συνημμένα :

ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ-ΝΕΑΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΑΣ		
Εισηγητής	Τμηματάρχης	Διευθυντής

Ευτυχία Παπαλουκά